

PWE NS – Bevindingen W.E.N.S.

Samengevat

De resultaten van de online raadpleging geven op basis van de gegeven punten een voorkeur voor het “alternatief gas” (alt-gas) scenario. Het feit dat het “alternatief gas” (lees: waterstof) scenario **gemiddeld** de meeste punten heeft gekregen is wellicht niet per se representatief voor het draagvlak in Nieuw Sloten.

Van de 335 respondenten hebben er 70 het maximaal aantal van 100 punten toegekend aan alt-gas en hebben 23 respondenten dit aan de overige drie scenario's gegeven. Er is dus een hele grote

Tabel 1. Overzicht van de uitkomst van de raadpleging in Nieuw Sloten verdeeld over de vier verschillende scenario's.

Sample	All-Electric	Warmtenet	Alternatief gas	Mix
Aantal keer gekozen	193	169	241	190
Scores				
Minimum	0	0	0	0
Maximum	100	100	100	100
Gemiddelde	23,13	14,82	43,46	18,59
Standaard deviatie	29,62	21,18	40,15	24,16
Mediaan	10	1	30	10
Modus	0	0	0	0
Puntentoekenning				
Hoeveel bewoners geven 100 punten?	16	2	70	5
	5%	1%	21%	1%
Hoeveel bewoners geven 0 punten?	142	166	94	145
	42%	50%	28%	43%
Hoeveel bewoners geven meer dan 50 punten?	52	16	126	31
	16%	5%	38%	9%
Hoeveel bewoners geven de meeste punten aan deze strategie?	70	30	147	53
	21%	9%	44%	16%
Hoeveel bewoners kiezen voor één strategie?	93			
	28%			
Hoeveel bewoners kiezen voor meerdere strategieën?	242			
	72%			

groep van 72% die een andere oplossing zou willen overwegen dan het simpelweg vervangen van aardgas voor waterstof. Bij deze groep heeft het *all-electric* scenario de voorkeur gevolgd door een combi met een warmtenet.

Ook al zijn er duidelijke verschillen per kwadrant, de response is redelijk gelijk verdeeld over Nieuw Sloten. Het scenario voor een warmtenet scoort over de gehele wijk het laagst. Op het kwadrant Zuidoost na, geeft ieder kwadrant gemiddeld meer punten aan het scenario voor alternatief gas.

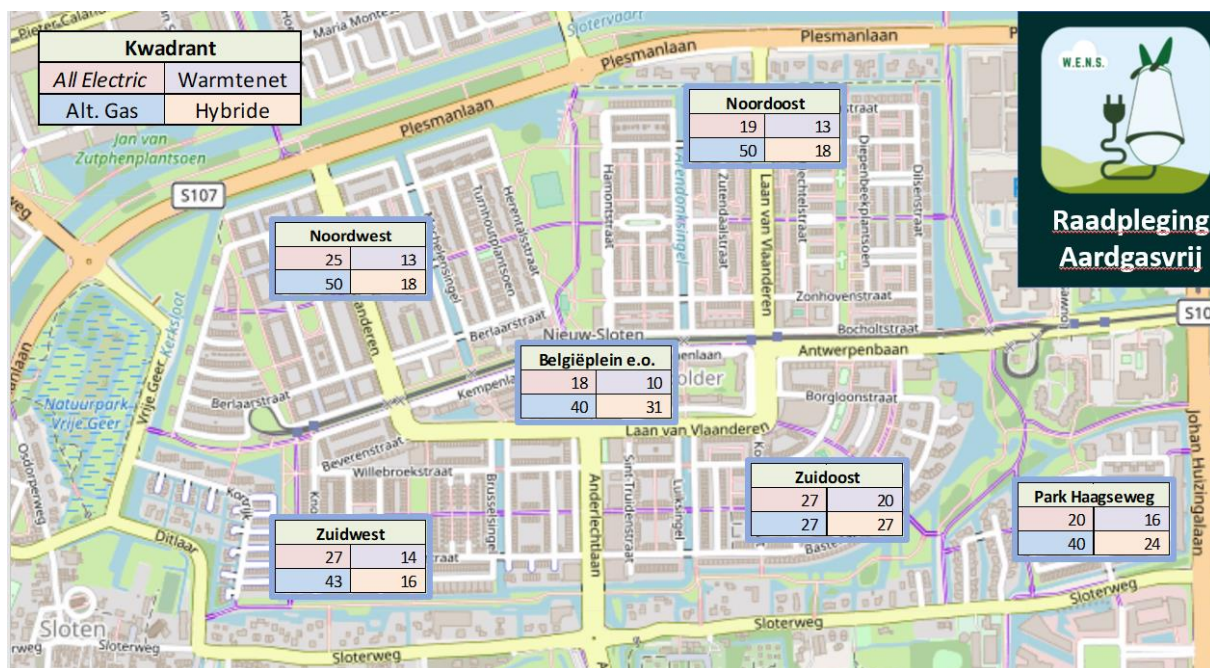
Het profiel van een typische respondent is een hoogopgeleide huiseigenaar van boven de 55 jaar, dwz ca 65% van de totale groep. De “middengroep” van 25-55 jaar vertegenwoordigt 34%. Dus slechts 1% van de respondenten is jonger dan 25 jaar. Wat hierbij wel opvalt is dat de voorkeur voor het *all-electric* en hybride scenario duidelijk hoger scoort dan het scenario voor alternatief gas.

De additionele kwalitatieve reacties geven verder een gevarieerd beeld over de meningen in onze wijk over de energietransitie en de mogelijke opties voor de warmtevoorziening van hun woningen.

Het is wel helder dat er onder de respondenten geen meerderheid is voor de voorkeurskeuze van *all-electric*, zoals aangegeven in de Transitievisie Warmte (TVW) van de gemeente, maar ook niet dat deze oplossing volledig wordt afgewezen.

Een duidelijk draagvlak lijkt dus te ontbreken voor één (collectieve) oplossing. Het lijkt logisch dat velen nog geen definitieve keuze kunnen of willen maken, veelal in de hoop op betere oplossingen in toekomst.

Uitstel van een harde keuze vandaag geeft tenslotte de ruimte voor innovaties en de hybride oplossing zou dan economisch gunstig zijn indien er geen alternatief gas komt.

Figuur 1. Het gemiddelde aantal punten per scenario verdeeld over de verschillende kwadranten van Amsterdam Nieuw Sloten.

De 4 scenario's

Bij AE ziet men vooral op tegen de kosten, geluidsoverlast en de ruimte die een warmtepomp met alle toebehoren inneemt. Men is wel autonoom en niet afhankelijk van derden zoals de overheid. Buurt onafhankelijk, hoewel het elektriciteitsnet wel verzaamd moet worden.

De argumenten voor een warmtenet lijken te zijn ingegeven door de voorkeur voor betrouwbaarheid vanwege de collectieve aanpak, enige optie na alternatief gas, gebruik van restwarmte en scepsis voor warmtepompen. Wel is men beducht voor een mogelijke monopolie positie van een enkele leverancier.

Belangrijkste argument voor alt-gas is de verwachting van zeer beperkte technische infrastructurele aanpassingen die hiervoor nodig zouden zijn. Met goed isoleren bereiken we al veel als het om de uitstoot van CO2 gaat. In de reacties lijkt de keuze voor het alt-gas scenario te worden ingegeven door weerstand en onbegrip bij de onderliggende reden van de benodigde verandering naar een aardgasvrij scenario.

De optie voor een mix van *all-electric* + warmtenet geeft flexibiliteit en voorkomt de installatie van een warmtepomp. Het gevoel van autonomie dmv zonnepanelen en flexibiliteit door keuze in leveranciers is lijkt hierbij een belangrijke reden. Deze optie zou goed bij NS passen vanwege het energielabel van de huizen (meeste B en al de nodige A) en spreidt de risico's als 1 vd 2 zou uitvallen.

Algemeen

Luisteren naar bewoners kan heel goed samengaan met luisteren naar experts. Deze experts zullen de bewoners moeten ondersteunen in hun besluitvorming. Dit zal wel adhv een heldere tijdslijn moeten zijn. Implementatie van maatregelen tbv energietransitie en tijdig behalen van energiedoelen 2030 zal altijd een politieke beslissing zijn. De politiek zal hierbij moeten zorgen voor een heldere en begrijpelijke voorlichting over de afwegingen voor de te nemen beslissingen.

Alhoewel we deze informatie hebben bijgevoegd denk ik dat er nog te weinig bekend is bij de bewoners over de CO2-reductie van de verschillende oplossingen, of dat dit maar zeer beperkt wordt meegewogen.

De meeste reacties zijn vooral gericht op de kosten en overlast op korte termijn. Het gevoel van urgentie tav klimaatverandering lijkt nog zeer beperkt aanwezig en daarmee is een keuze voor een specifiek aardgasvrij scenario lastig te maken en is de voorkeur dus overwegend conservatief.

Over experts

“De experts hebben veel te weinig oog voor de kosten en zijn asymmetrisch gefocust op de klimaat aspecten, terwijl er vrij weinig aandacht wordt gegeven aan hoe twijfelachtig de orde van grootte van de invloed van deze maatregelen zou zijn.”

Er is duidelijk een groep mensen die “experts” als niet onafhankelijk beschouwen of zelfs de achterliggende feiten in twijfel trekken vanwege een vooringenomen agenda.

Verder zijn er al behoorlijk wat bewoners die het vooral zelf willen doen en een grote groep die het te duur vindt en liever iets collectiefs wil of wil afwachten. Het een sluit het ander natuurlijk niet uit, maar onafhankelijke ondersteuning en advies wordt hierbij wel meegewogen.

Een opvallende maar karakteristieke opmerking & advies van een individuele respondent: “Ik ben een leek, dus experts zullen het vast beter weten. Maar ik ben niet dom, dus ik laat me graag voorlichten door experts, zodat ik zelf een keuze kan maken.”

Relatie met overheid/gemeente

“Ik ga er van uit dat de overheid (en de ingehuurde experts) altijd rekening houdt met de belangen van alle bewoners en hierbij niet alleen kijkt naar wat de goedkoopste oplossing zal zijn.”

De overheid zal zich duidelijker moeten opstellen “in het belang van” de gehele bevolking. Hoe verdeeld men de kosten voor de energietransitie over de verschillende bewoners, oud vs jong, huur vs eigenaar en afhankelijk van het inkomen?

Een gemiste kans. De TVW is wellicht te technocratisch opgesteld en er wordt maar zeer beperkt aandacht aan besteed om dit verder toe te lichten aan de bewoners in Amsterdam. Er bestaat iig nog de nodige twijfel waarom het scenario voor NS de logische keuze is en niet is ingegeven door afwegingen voor andere delen van de stad. Maar ook als dat wel zo is, dan mag dat best worden uitgelegd als dit betekent dat de TVW tot de optimale situatie zal leiden voor de gehele stad, zowel qua CO2-reductie als een eerlijke verdeling van de kosten voor haar bewoners.

Draagvlak onder bewoners

“Overheden dienen altijd zeer goed te luisteren naar bewoners. Daarbij is het mede van groot belang te vragen na de redenen van een mening of stellingname van bewoners. En dan nog het volgende: Als bewoners om een mening wordt gevraagd, zoals bij deze meting, is het van belang dat complete voorinformatie wordt gegeven. Zoals bv. 1. Wat is de impact van all-electric in je huis of appartement. Er is verschil in de hoeveelheid beschikbare m2 van je woning. 2. welke garantie krijgt een bewoners aangaande de subsidie. Hier is veel onduidelijkheid over. Zeker over de houdbaarheid hiervan naar de toekomst.”

“We hebben deze enquête samen ingevuld maar verschillen op dit laatste punt van mening.” Man zegt 15% (de keuze moet vooral rationeel onderbouwd zijn, vrijwel geen bewoners zijn voldoende

onderlegd); vrouw zegt: Als je de bewoners niet meekrijgt (draagvlak) dan lukt de transitie niet. Het draagvlak kan worden verhoogd door goede informatie te verstrekken zoals in deze enquête gebeurt.

“Gemiddelde bewoners hebben te weinig kennis om de beste keuzes te kunnen maken, of te weinig motivatie om zich voldoende in de materie te verdiepen. De gevolgen treffen wel de bewoners. Daarom is hun stem evengoed relevant.”

Overwegingen

Zeer positief is dat veel bewoners de moeite hebben genomen om de raadpleging in te vullen en om hun keuze toe te lichten dat is hoopgevend. Men wil blijkbaar graag zijn mening geven en toelichten.

De reacties laten allemaal zien dat meer luisteren naar bewoners hoog scoort. Bij contact en rapportage van bevindingen aan de bewoners zal daar terdege rekening mee moeten worden gehouden. Draagvlak creëren is essentieel, bewoners moeten het gevoel hebben dat zij voldoende invloed hebben op wat er gaat gebeuren en niet dat deze simpelweg wordt opgelegd door de gemeente zonder er voldoende toelichting bij te geven.

Het is belangrijk dat onafhankelijke experts samen met experts van de gemeente worden ingeschakeld om tot een afgewogen besluit te komen voor de hele wijk of buurt.

Vervolg

- Om het jaar een PWE
- Meer inzet voor het betrekken van jongeren
- Ondersteuning bij versterken bewustwording van de energietransitie en impact op klimaatverandering
- Specifiek advies voor bewoners als het gaat over de opties voor concrete maatregelen, zowel technisch & financieel en organisatorisch.

Strategie Keuze

Letter	Omschrijving	Aantal keer genoemd	
A	All-electric	103	
B	Warmtenet	92	
C	Hopen op alternatief gas	143	
D	Mix van all-electric en warmtenet	100	
Cijfer	Omschrijving	Positief	Negatief
1	Advies experts	0	1
2	Alternatieven	73	12
3	Autonomie	22	5
4	Besparing	18	8
5	Collectief beste idee	13	1
6	Diversificatie (methoden combineren)	27	7
7	Draagvlak	0	1
8	Eerlijkheid	5	4
9	Efficiency	4	3
10	Eigen situatie (overig)	38	3
11	Extra werk	6	11
12	Haalbaarheid	82	47
13	Kosten	82	49
14	Maatwerk	15	6
15	Marktwerving (afhankelijkheid)	2	14
16	Milieu	53	18
17	Overlast	7	18
18	Regie overheid is goed	5	0
19	Ruimtegebrek	5	11
20	Slechte ervaringen	0	4
21	Toekomst	6	0
22	Toename woningwaarde	7	0
23	Verantwoordelijkheid	1	0

Advies

- A. Het **inhoudelijke** argument zegt dat de mening van bewoners moet worden meegenomen, omdat zij problemen, argumenten, (voor-)waarden en/of oplossingen zien die experts wellicht over het hoofd zien of niet hadden kunnen weten.
- B. Het **instrumentele** argument zegt dat het goed is om de bewoners te betrekken bij deze beslissingen om acceptatie en bewustzijn (draagvlak) te creëren, om sneller/effectiever doelen en resultaten te behalen.
- C. Het **normatieve** argument zegt dat het de juiste beslissing is om bewoners te betrekken bij dit proces in een democratie, omdat de gevolgen van deze beslissingen de maatschappij en hun leven beïnvloeden.

Letter/Cijfer	Omschrijving	Aantal keer genoemd
1	(Meer) luisteren naar bewoners	116
2	(Meer) luisteren naar experts	53
2	Luisteren naar bewoners en experts	41
A	Inhoudelijke argumenten	50
B	Instrumentele argumenten	17
C	Normatieve argumenten	74
1	Autonomie/ongedwongen keuze bewoners	8
2	Doel bereiken	2
3	Draagvlak creëren	15
4	Eerlijkheid gemeente en/of experts	18
5	Expertise bewoners	7
6	Experts ontbreken de juiste focus	9
7	Gebrek aan expertise algemeen	3
8	Gebrek aan expertise bewoners	32
9	Gelijkheid mening bewoners en experts	11
10	Gemeente bereikt niks	0
11	Gevolgen/kosten voor bewoners	28
12	Mening bewoners telt	7
13	Mening experts telt	1